

Til lovforslag nr. L 117. Tillægsbetænkning afgivet af Socialudvalget den 18. maj 1995

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand

(Amtskommunalt ansvar for stofmisbrugsbehandling)

Udvalget har, efter at lovforslaget ved 2. behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i et møde.

Endvidere har udvalget modtaget mundtlig og skriftlig henvendelse fra 7 lokale partiforeninger på Vesterbro.

Der er af socialministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Det Konservative Folkepartis, Socialistisk Folkepartis, Fremskridtspartiets, Det Radikale Venstres, Enhedslistens og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Flertallet lægger vægt på, at der med ændringsforslag nr. 1 ikke lægges op til, at tilsynet indskrænker behandlingsmetoderne, men alene sigter på en høj kvalitet i behandlingen.

Et mindretal inden for flertallet (Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) finder, at der er behov for en styrket og helhedsorienteret social indsats over for stofmisbrugere med det mål, at narkomanerne kommer ud af deres misbrugsproblem.

Mindretallet er tilfreds med, at det gennem lovforslaget præciseres, at myndighederne kan indgå aftale med private institutioner eller foreninger om stofmisbrugsbehandling.

På sigt ønsker mindretallet ansvaret for behandlingen af narkomaner tillagt primærkommunerne, men lægger vægt på, at der med soci-

alministerens ændringsforslag skabes mulighed for, at ministeren kan give en kommune kompetence i de ganske særlige tilfælde, hvor et amt måtte blokere for en kommune, der har såvel faglig som økonomisk kapacitet til at overtage kompetencen.

Hvad angår tilsynet med de private institutioner eller foreninger, påhviler det grundlæggende de henvisende amter og kommuner at føre kontrol med kvaliteten og økonomien.

Et andet mindretal inden for flertallet (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) kan støtte de af ministeren stillede ændringsforslag, men skal præcisere, at kontrollen efter ændringsforslag nr. 1 ikke må være så nidkær, at det ødelægger de private behandlingstinstitutioners særegenhed, idet netop denne mangfoldighed og forskellighed har vist sig at være særdeles egnet til afvænnning af mange narkomaner.

Narkomanerne er lige så forskellige mennesker som resten af befolkningen, hvorfor der også er behov for forskellige behandlingstilbud. Det er her, at de forskellige private institutioner med deres forskellige behandlingsmetoder har vist deres værdi.

Med hensyn til ændringsforslag nr. 2 skal mindretallet understrege, at metadonudlevering bestemt ikke skal være en permanent ordning, men at metadonudlevering, både i de enkelte tilfælde og som »behandlingsform« generelt, skal være af midlertidig karakter, til det nødvendige antal afvænningspladser er tilvejebragt.

Endvidere finder mindretallet, at ministerens beføjelser desuden skal kunne bruges i de tilfælde, hvor en kommune ikke kan få sine narkomaner i behandling, fordi amtet stritter imod. Hvis kommunen mener, at en narkoman skal i behandling, skal det være en klar hovedregel, at amtet efterkommer et sådant ønske.

Et *mindretal* (Venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*. Mindretallet stemmer imod de stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af V):

Til § 1

1) I det under *nr. 3* foreslåede § 96, *stk. 4*, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om tilsyn med private institutioner eller foreninger, der modtager stofmisbrugere i behandling.«

2) Efter *nr. 4* indsættes som nyt nummer: »01. I § 138 *e* indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2*. Under samme omstændigheder som nævnt i *stk. 1* kan socialministeren tillade, at tilbud om støtte i form af dag- eller døgnophold til stofmisbrugere ydes af kommunalbestyrelsen, således at kommunalbestyrelsen stilles, som om der var truffet aftale efter § 68, *stk. 4*.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter *stk. 3* og *4*.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Med ændringen foreslås det, at socialministeren, hvis der skulle vise sig behov for det, kan fastsætte sådanne regler om tilsyn med de private behandlingstilbud, som findes nødvendige.

Baggrunden for anvendelse af private behandlingstilbud uden overenskomst på linje med offentlige og private overenskomstdækkede er den bredde i det samlede behandlingsudbud, der kan opnås hermed, herunder at drage

nytte af de større frihedsgrader, de private tilbud rummer. Meget indgribende kontrolforanstaltninger i forhold til de private initiativer kan virke hæmmende for deres udviklingsmuligheder. Derfor må vægten lægges på den kvalitet, der kan tilbydes i disse tilbud.

Med den foreslåede ændrede finansiering af de private tilbud understreges de henvise myndigheders ansvar for, at midlerne anvendes så hensigtsmæssigt som muligt i forhold til den enkelte misbruger og den samlede behandlingsindsats.

Amtet og kommuner må således sikre sig gennem en indholdsmæssig vurdering og kontrol, at tilbudet sammenholdt med prisen er af en forsvarlig kvalitet. Dette kan gøres i forbindelse med de aftaler, myndighederne træffer med de private tilbudsgivere, samt den opfølgning og kontrol af indsatsen, der er et naturligt led i et sådant aftalesystem.

Der vil således i sådanne aftaler kunne indgå tilsyns- og kontrolelementer, der spænder lige fra kvalitetssikringsordninger til krav, der kendes fra overenskomstsyste-met.

Hvis udviklingen imidlertid skulle vise, at det er hensigtsmæssigt, at der fastsættes generelle krav til et tilsyn på dette område, vil den foreslåede bestemmelse kunne bringes i anvendelse. Et sådant tilsyn vil i givet fald kunne omfatte institutionernes personale, behandlingsmetoder samt prisfastsættelse på behandlingstilbudene med henblik på at sikre kvaliteten.

Til nr. 2

Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, forudsættes der gennemført en planlægningsfase amtskommuner og kommuner imellem, hvorunder man drøfter samarbejdsmodeller for den samlede støttende indsats for stofmisbrugerne med opstilling af overordnede målsætninger for indsatsen og fastlæggelse af serviceniveauet. Det kan under denne fase eller senere aftales, at kommuner, der har en udbygget politik på området, bibeholder visitationsansvaret gennem en delegation fra amtsrådet, jf. den i lovforslaget foreslåede § 68, *stk. 4*. Det vil især dreje sig om de meget store kommuner og enkelte andre, hvis indsats har høj kvalitet, og som har særlige erfaringer med at tilrettelægge behandlingsindsatsen.

Socialministeren kan efter den foreslåede bestemmelse tillade, at kommunen får visitationsansvaret. Dette vil kunne ske, hvis det under forhandlingerne om tilrettelæggelse af regionens behandlingsindsats eller senere skulle vise sig, at en kommune, der ønsker at stå for behandlingsansvaret, ikke kan opnå amtsrådets tilladelse til dette, og amtets modstand ikke er begrundet i rimelige hensyn til den amtskommunale opgavevaretagelse.

Det vil imidlertid være en forudsætning for en sådan dispensation fra reglerne i den foreslåede § 68 a, stk. 2 og 4, at der er en reel socialfaglig baggrund for, at kommunen skønnes at kunne løse opgaven på en forsvarlig måde. Det er således en forudsætning, at der kan ska-

bes en sammenhæng mellem metadonbehandlingen under amtsligt ansvar og den kommunale behandlingsindsats, at den kommunale behandlingsindsats mindst er på højde med amtets indsats, samt at der trods en kommunal bibeholdelse af ansvaret for behandlingsindsatsen ikke opstår større faglige eller økonomiske forskelle mellem indsatsen i kommunen og i det øvrige amt. Der bør således selv ved kommunal overtagelse af ansvaret være en sådan helhed i det samlede behandlingsudbud i amtet, at der ikke i forhold til de samlede amtslige ressourcer på behandlingsområdet sker en urimelig forrykkelse til fordel for denne kommune i forhold til de øvrige kommuner i amtet.

Jørn Pedersen (S) Else Marie Mortensen (S) Jan Petersen (S) Peder Sass (S)

Grete Schødts (S) Villy Søvnald (SF) fmd. Bjørn Elmquist (RV) Bruno Jerup (EL)

Sonja Albrink (CD) Erik Larsen (V) Else Winther Andersen (V) Flemming Oppfeldt (V)

Lars Løkke Rasmussen (V) Bendt Bendtsen (KF) Karen Højte Jensen (KF)

Jens Jørgensen (KF) Tom Behnke (FP) nfmd.